

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

---

**A TOLNA MEGYEI  
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS  
MUNKATERV**

**2021**



---

**Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár**  
**Szekszárd, 2021**



**Tartalomjegyzék**

|   |    |
|---|----|
| <b>1.Helyzetkép</b>   | 3  |
| 1.1Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban                                     | 3  |
| 1.2A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve                       | 6  |
| <b>2.A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások</b>  | 9  |
| 2.1.Állománymenedzsment   | 9  |
| 2.1.1.Gyűjteményfejlesztés  | 9  |
| 2.1.2.Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása   | 10 |
| 2.2.Dokumentumszolgáltatás  | 11 |
| 2.3.Információs szolgáltatás  | 12 |
| 2.4.Közösségi szolgáltatások  | 13 |
| 2.5.Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára | 13 |
| 2.6.Szakmai képzés, továbbképzés  | 15 |
| 2.7.Eszközbeszerezés  | 15 |
| 2.8.A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt szolgáltatás                      | 16 |
| <b>3.Szolgáltató könyvtár</b>   | 16 |
| <b>4.Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása</b>                            | 17 |
| <b>5.A kommunikáció dokumentálása</b>   | 17 |

## 1. Helyzetkép

### 1.1. Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Megyénkben minden településen elérhető a nyilvános könyvtári szolgáltatás, 109 településből 12 önállóan, 97 a KSZR-en keresztül biztosítja az ellátást. A megyében szolgáltató könyvtári feladatot egyedül a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár lát el. Részfeladatok megoldására megállapodást kötöttünk a volt szolgáltató könyvtárakkal (Tamási, Paks, Bonyhád, Dombóvár). A Tolna Megyei Illyés Gyula Megyei Könyvtár rendelkezik azokkal a feltételekkel, amelyek a jogszabály szerint alkalmassá teszik a szolgáltató könyvtári feladatok ellátására:

- önálló költségvetéssel rendelkezik, jogszabály értelmében 2015. július 1-től gazdálkodását a fenntartó látja el, 1 fő ügyintézőt biztosítva az intézménybe
- rendelkezik saját gépkocsival (5 db)
- rendelkezik integrált könyvtári programmal (Corvina)
- saját rendszergazdát alkalmaz az adatbázisok karbantartására, szervergépek felügyeletére
- honlapján keresztül biztosítja az adatbázisok online elérhetését, a távhasználatot
- szakmailag felkészült munkatársakkal rendelkezik

Intézményünkben 2013-ig önálló területi-módszertani osztály nem volt. A feladatot egy 8 órás területi referens és két, egyéb munkaterületen dolgozó könyvtáros segítőként látta el

A feladatokat ellátó személyek számának alakulása: összesen 12 fő, teljes munkaidőre átszámítva 8 fő.

- 8 órában 1 osztályvezető, 1 rendezvényszervező, 2 feldolgozó könyvtáros, 1 gépkocsivezető
- Megbízási szerződéssel 7fő
- Megbízási szerződéssel városi könyvtárak munkatársai a személyes kapcsolattartás segítésére 4 fő
- Vállalkozási szerződéssel 1 fő informatikus

4 körzetet alakítottunk ki, kijelöltünk minden körzetnek egy kapcsolattartót a helyi kollegák közül, hozzárendelve 1 -1 segítőt a volt szolgáltató könyvtárak munkatársai közül.

A retrospektív feltárássra, a saját állományok nyilvántartásba vételére, dokumentumok szerelésére megbízási szerződéssel alkalmazunk olyan munkatársakat, akik korábban pályázatokhoz alkalmazásban voltak intézményünkben, és ismerik a Corvina szoftvert, illetve a hozzákapcsolódó egyéb feladatokat.

Felvettük a kapcsolatot a volt szolgáltató könyvtárakkal: Tamási, Bonyhád, Paks, Dombóvár vállalta, hogy továbbra is részt vesz segítőként a környező településekkel kapcsolatos

részfeladatok ellátásában (személyes kapcsolattartás, rendezvények kiajánlása stb.). Megegyeztünk abban, hogy mind a négy város fogad nagyobb letétet a gyakran keresett könyvekből, amelyeket a közeli településeknek könyvtárközi kölcsönzéssel elérhetővé tesz. Így lehetővé válik, hogy a népszerű dokumentumokat nem kell minden könyvtárnak megvenni, mégis eljut mindenhová.

Megbízási szerződéssel a volt szolgáltató könyvtárak 1-1 munkatársa vállalta, hogy igény szerint munkaidőn túl továbbra is vállal térségi feladatokat a megyei könyvtár felkérésére.

A könyvtárosokkal az egyes körzetek felelősei tartják a kapcsolatot, a fenntartóval az osztályvezető vagy a megyei könyvtár igazgatója.

A könyvtárosi gépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel egy informatikai céget alkalmazunk.

#### **A kistelepülési könyvtárellátás célja Tolna megyében**

- Helytől és időtől független, esélyegyenlőséget kínáló, igény szerinti könyvtári információs és közösségi szolgáltatás biztosítása a megye egész területén
- Optimális állomány összetétel elérése tervszerű apasztással és bővítéssel
- IT eszközök teljes körű kiépítése, megújítása
- Korszerű szolgáltatások egységes informatikai rendszer használatával
- A kistelepülési könyvtár a könyvet kölcsönző intézmény helyett az „információ tárháza”, a településen belül a „találkozások házaként” jelenjen meg
- Segíti a helyi identitást erősítő helyismereti, helytörténeti kutatásokat, amellyel egyben lokális értékeket népszerűsít országosan, támogatja helyi gazdasági és társadalmi szerveket
- Fontos szempont az olvasás népszerűsítése, hagyományos és új eszközökkel; az élethosszig tartó tanulás megszervezése, a használó képzés és a rendszeres élményszolgáltatások biztosítása (rendezvények, helyi és országos programokban való részvétel)
- A könyvtári nyitva tartás növelése, a személyzet szakmai felkészültségi szintjének emelése képzéssel, továbbképzéssel, szakmai segítségnyújtással, szakmai előadásokkal
- A minőségirányítás elemeinek alkalmazása a kistelepülési könyvtárakban

Prioritások 2021-ben

- Az egységes megyei adatbázis megeremtése és a kistéleplési saját állományok retrospektív feltárásának folytatása 8 településen
- Könyvtárhelyiségek megújítása
- Informatikai eszközök cseréje
- Marketing tevékenység megerősítése
- Ha a vírushelyzet miatti korlátozások feloldása lehetővé teszi, akkor a programok közül a használó képzés gyakoriságának növelése

| Könyvtárak  |  | könyvtárak száma<br>(db) | Lakosság<br>összesen |
|---|--|--------------------------|----------------------|
| Könyvtárellátási<br>Szolgáltató helyek  | megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen     | 32                       | 9652                 |
|   | ebből könyvtárbusszal ellátott település   | 0                        | 0                    |
|   | megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen  | 27                       | 20109                |
|   | ebből könyvtárbusszal ellátott település   | 0                        | 0                    |
|   | megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen | 18                       | 21137                |
|   | ebből könyvtárbusszal ellátott település   | 0                        | 0                    |
|   | megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5500 lakosú településen | 20                       | 44144                |
| Összesen  |  | 97                       | 95042                |
| Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján              |  | 0                        | 0                    |
| A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma |  | 12                       | 15533                |
| ebből megkötött megállapodások száma  |  | 0                        | 0                    |
|   |  |                          |                      |

## 1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

| Tolna megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2021. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve |   |            |                   |       |
|---|---|------------|-------------------|-------|
|   |   | kiadások   | összesen          | %     |
| <b>Személyi jellegű kiadások összesen</b>   |   |            | <b>14 000 000</b> | 17,8% |
|   | Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra   | 12 000 000 |                   |       |
|   | Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai   | 2 000 000  |                   |       |
| <b>Személyi juttatások járulékai összesen</b>   |   |            | <b>2 000 000</b>  | 2,5%  |
|   | Személyi juttatások járulékai   | 2 000 000  |                   |       |
| <b>Dologi kiadások összesen</b>   |   |            | <b>62 572 580</b> | 79,6% |
| <b>Dokumentumszolgáltatás</b>   |   |            | <b>23.030.000</b> | 29,3% |
|   | Dokumentumbeszerzés összesen  |            |                   |       |
|   | Könyv   | 17 500 000 |                   |       |
|   | Folyóirat, napilap  | 5 000 000  |                   |       |
|   | Nem hagyományos dokumentumok  | 500 000    |                   |       |
|   | Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)   | 30 000     |                   |       |
| <b>Információs szolgáltatás</b>   |   |            | <b>100 000</b>    |       |
|   | Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése<br>Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás | 100 000    |                   |       |
| <b>Közösségi szolgáltatás</b>   |   |            | <b>10 000 000</b> | 12,7% |
|   | Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás   | 1 000 000  |                   |       |
|   | Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése  | 9 000 000  |                   |       |

|   |           |                   |       |
|---|-----------|-------------------|-------|
| <b>Könyvtárosképzés, továbbképzés</b>   |           | <b>1 500 000</b>  | 1,9%  |
| Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés) | 1 500 000 |                   |       |
| <b>Szolgáltatások szakmai anyagköltsége</b>   |           | <b>1 500 000</b>  | 1,9%  |
| Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.   | 1 250 000 |                   |       |
| Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.  | 250 000   |                   |       |
| <b>Szolgáltatások infokommunikációs költsége</b>  |           | <b>3 000 000</b>  | 3,8%  |
| Nem adatátviteli célú távközlési díjak  | 500 000   |                   |       |
| Adatátviteli célú távközlési díjak  | 0         |                   |       |
| Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja  | 2 500 000 |                   |       |
| <b>Szolgáltatások szállítási költsége</b>   |           | <b>2 680 000</b>  | 3,4%  |
| Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)   | 2 600 000 |                   |       |
| Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége   | 50 000    |                   |       |
| Postaköltség (egyéb postai küldemény)   | 30 000    |                   |       |
| <b>Szolgáltatások egyéb kiadásai</b>  |           | <b>1 000 000</b>  | 1,2%  |
| Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége<br>Egyéb általános költségek<br>Irodaszerek, egyéb nyomtatvány          | 1 000 000 |                   |       |
| Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól      | 0         |                   |       |
| <b>Szolgáltatások marketing eszközei</b>  |           | <b>1 500 000</b>  | 1,9%  |
| Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek                                    | 1 500 000 |                   |       |
| <b>Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei</b>   |           | <b>6 862 580</b>  | 8,7%  |
| Fejlesztő játékok, eszközök<br>kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak,<br>számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök   | 6 862 580 |                   |       |
| <b>Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége</b>  |           | <b>10 900 000</b> | 13,8% |

|  |            |                   |  |
|--|------------|-------------------|--|
| Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek      | 10 000 000 |                   |  |
| Szállító jármű vásárlása                               | 0          |                   |  |
| Szoftver- és adatbázisfejlesztés                       | 900 000    |                   |  |
| Egyéb  | 0          |                   |  |
| <b>Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel</b> |            | <b>500 000</b>    |  |
| Egyéb készletbeszerzés (garázs bérleti díj)            | 500 000    |                   |  |
|  |            |                   |  |
|  |            |                   |  |
| <b>Támogatás összesen</b>                              |            | <b>78 572 580</b> |  |

A Tolna megyei KSZR a teljes költségvetés 17,8%-át tervezi a **személyi kiadások** fedezésére, amely összeg terhére kerülnek kifizetésre a megbízási díjak is.

A **dologi kiadások** tekintetében 2021-ben a következő tételek jelentősek:

A legnagyobb hangsúly továbbra is a dokumentumbeszerzésen van. A teljes költségvetés közel harmadát 29,3%-ot (23.030.000 Ft) fordítunk könyv, folyóirat és nem hagyományos dokumentum beszerzésére, amelyek a szolgáltatás alapját jelentik.

A másik fontos tétel a szolgáltatások beruházásai, fejlesztési költsége. 2021-ben ismét tervezzük nagyértékű számítástechnikai eszközök beszerzését 10.900.000 Ft értékben.

A másik jelentős tétel a közösségi szolgáltatás keretén belül a könyvtári programok szervezése, kiajánlása, lebonyolítása. Erre idén 10.000.000 Ft-ot tervez az intézmény.

A negyedik arányaiban nagy tétel a kisértékű tárgyi eszközök beszerzésére tervezett összeg (6.862.580 Ft). Ebbe a kategóriába tartoznak az kiegészítő célbútorok, elektronikai eszközök.



## 2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

### 2.1. Állománymenedzsment

#### 2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

|   | darabszám    | értéke nettó Ft-ban |
|---|--------------|---------------------|
| Könyvbeszerzés                                  | <b>10000</b> | <b>17.500.000</b>   |
| <i>Könyvbeszerzésből: Hangoskönyv beszerzés</i> | <i>30</i>    | <i>60.000</i>       |
| Folyóirat, heti-, napilap                       | <b>700</b>   | <b>5.000.000</b>    |
| Nem hagyományos dokumentum (DVD)                | <b>60</b>    | <b>125.000</b>      |
| Egyéb (diafilm)                                 | <b>250</b>   | <b>375.00</b>       |
| Összesen  | <b>11010</b> | <b>23.000.000</b>   |

2021-ben az előző év dokumentumbeszerzése alapján 10000 db könyv beszerzését tervezi a Tolna megyei KSZR 17.500.000 Ft értékben.

Elsődleges szállító partnerünk továbbra is a KELLÓ, a Könyvtárellátó 35%-os kedvezményt biztosít a magyar nyelvű könyvekre, a nem hagyományos dokumentumokra változó 10-20% a kedvezmény. DVD-ket más szállítótól szerzünk be, mert a fenti két cég nem mindent tud kölcsönzési jogdíjjal biztosítani.

Továbbra is a KELLÓ-tól rendeljük a periodikákat, az általuk küldött listából szabadon választhatnak a könyvtárosok a helyi igényeknek megfelelően 60 000,- Ft értékben, melyből 7-8 féle folyóiratot lehet rendelni településenként.

## 2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

| Település                    | Lakónépessége | A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül) | Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban) | A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) | Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban) | Raktári jelzetek megfelelése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott) | Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben) |
|------------------------------|---------------|---|--|--|---|--|--|
| Összesen                     | <b>95042</b>  | <b>329663</b>   | <b>0</b>   | <b>100</b>   | <b>3.47</b>   | <b>100</b>   | <b>100</b>                                       |
| 1-500 lakosú település       | 9652          | 62388   | 0  | 100  | 2.9   | 100  | 100  |
| 501 - 1000 lakosú település  | 20109         | 76560   | 0  | 100  | 4.14  | 100  | 100  |
| 1001 - 1500 lakosú település | 21137         | 66958   | 0  | 100  | 2.96  | 100  | 100  |
| 1501 - 5500 lakosú település | 44144         | 123757  | 0  | 100  | 3.87  | 100  | 100  |

2021-ben a Tolna megyei KSZR folytatja a szolgáltató helyeken található cserelétén kívüli állományok (amelyek jelenleg a helyi önkormányzatok tulajdonában vannak) selejtezését. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy ennek az állománynak nagy része elhasználódott, elavult, selejtezendő dokumentum, azonban az önkormányzatok dokumentumokhoz való ragaszkodása miatt ez a feladat nem egyszerű.

2021-ben ahol a település saját állománya fel lett dolgozva a Corvina programmal, és ahol megfelelő a humán erőforrás azokon a településeken tovább folytatjuk a kollégák betanítását az elektronikus kölcsönzésre. Ezt a megyei könyvtárban dolgozó kapcsolattartó munkatársak végzik.

2021-ben is 8 település saját állományát tervezzük a Corvina programmal elektronikusan feldolgozni. A 97 településből még 17-ben nem valósult meg ez a munka.

## **2.2. Dokumentumszolgáltatás**

A dokumentumszolgáltatás elsődleges formája a negyedévenként kiszállításra kerülő cserelétét. A kiszállítást a megyei könyvtár személyautóival végezzük el.

Az elmúlt években több szakmai napon tájékoztattuk a könyvtárosokat az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásról, bemutattuk a könyvtárközi kölcsönzés folyamatát, a regisztráció menetét. A folyamat lépéseiről egy videót is készítettünk, amit honlapunkon tettünk közzé.

A volt mozgókönyvtári szolgáltató városi könyvtárakban (Bonyhád, Dombóvár, Paks, Tamási) letétet működtetünk a gyakran keresett, népszerű dokumentumokból, ahonnan a környező települések munkatársai személyesen kölcsönözhetnek a könyvtárközi kölcsönzés elvei alapján. Így ezeket a könyveket elegendő kisebb példányszámban megvenni, annak ellenére, hogy sok helyen keresik őket. Természetesen a megyei könyvtár állománya is rendelkezésre áll könyvtárközi kölcsönzéssel minden település számára.

Az ellátórendszer tagjai számára a könyvtárközi szolgáltatás ingyenes, a postaköltséget az állami támogatásból finanszírozzuk.

A könyvtárközi kölcsönzés nagymértékben hozzájárul a dokumentumokhoz való hozzáférés azonos esélyéhez.

Tervezett könyvtárközi forgalmi adatok a KSZR szolgáltatásban:

|   |      |
|---|------|
| A kistelepüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma: |      |
| eredetiben  | 2000 |
| elektronikusan  | 25   |
| fénymásolatban  | 25   |

### 2.3. Információs szolgáltatás

Az elsődleges kapcsolattartási forma a településeken dolgozó munkatársak és a szolgáltató könyvtár kapcsolattartói között az elektronikus levél és a telefon. A KSZR munkáját 3 kapcsolattartó kolléga segíti a megyei könyvtárban 2021-ben, ez egy fővel kevesebb, mint a tavalyi évben. Őket bármikor keresheti a kistelepülési könyvtáros telefonon vagy e-mailben. Hetente egyszer mindegyikük felkeres 4-5 könyvtári szolgáltató helyet. Ilyenkor átnézik a polcok rendjét, a nyilvántartásokat, megbeszélik az aktuális problémákat, átadják a friss információkat.

Az információs szolgáltatás további eszköze a 2018-ban megvalósult és 2019-ben megújult weboldalunk. Megtalálhatók rajta a Tolna megyei szolgáltató helyek alapvető információi, letölthető dokumentumok, a kapcsolattartó kollégák elérhetőségei, illetve videós segítségnyújtás például a Corvina Integrált Könyvtári Rendszer használatához. A szerkesztését és az adatok feltöltését a kapcsolattartó kollégák közül ketten végzik. A szolgáltató helyek alapvető információinak, nyitvatartási idejének, elérhetőségeiknek hozzáférhetővé tétele azért is különösen fontos, mert a megyében a legtöbb önkormányzat nem rendelkezik saját folyamatosan frissülő honlappal. A weboldal elérhetősége: <http://kszr.igyuk.hu/>

A Corvina Integrált rendszerben a kistelepülési könyvtárosok megnézhetik szolgáltatóhelyük saját állományát és azt, hogy milyen dokumentumok vannak az adott településen cseréletétként. 2014-ben indult egy plusz kommunikációs felület a Tolna Megyei KSZR facebook oldal, amely egy nyilvános oldal és bárki láthatja. 2019-ben készítettünk egy másik Facebook oldalt is, KSZR Könyvtárosok Tolna Megyében, amely már zártkörű, kizárólag a megye kistelepülési könyvtárosai lehetnek a tagjai. Mindkét oldalt folyamatosan frissíti két kapcsolattartó kolléga. 2021-ben két szakmai napot szeretnénk megvalósítani, alkalmanként 4 helyszínen, 4 időpontban. (Összesen 8 időpont és helyszín.) A helyszínek kiválasztásánál mindig fontos szempont, hogy jó példákkal találkozzanak a résztvevők a fenntartó és a kistelepülési könyvtár

kapcsolatát illetően. Az összejöveteleken mindig képviselteti magát a helyi fenntartó is, és bemutatja a település kulturális életének szervezési, működtetési tevékenységét, a sikeres pályázati projekteket. A kollégák részvétele ezeken a napokon 75-80%-os, amely kimagaslóan jó a környező megyékhez viszonyítva.

A megyei könyvtár jelentős helyismereti gyűjteménnyel rendelkezik, cikkadatbázisunk kiemelkedő a könyvtárak között is. A részlegben dolgozó kollégák gyakran segítenek a kistéleplési könyvtárosoknak a településükkel kapcsolatos információk kutatásában, ők pedig elküldik a megyei könyvtárnak azokat a periodikákat, amelyek a településükön jelennek meg. Kidolgoztunk egy számítógépes tanfolyam tematikát „Ismerkedés a számítógéppel” címmel, elsősorban az idősebb korosztály részére. Van olyan település, ahol ezt az oktatást a kistéleplési kolléga tartja, más településeken viszont a megyei könyvtár kollégája. Ehhez a képzéshez beszereztünk 10 darab laptopot, amit szükség esetén az adott kistéleplés számára biztosítani tudunk. Ezt a használatképzést a 2021-es évben is szeretnénk folytatni, ha a vírushelyzet korlátozásai feloldásra kerülnek.

A kistéleplési önkormányzatokat 2021-ben is folyamatosan tájékoztatjuk az aktuális pályázatokról.

A EUROPE DIRECT vezetőjétől folyamatosan kapunk tájékoztató anyagokat, amelyeket kiosztunk a kistéleplésen élőknek. Ezen kívül a vezetője rendszeresen tart előadást a kistéleplési könyvtárakban az európai unióval kapcsolatban. 2021-ben folytatódik ez a típusú együttműködés.

#### **2.4. Közösségi szolgáltatások**

A KSZR szolgáltatás keretén belül fontos elem a rendezvények szervezése a kistéleplési könyvtárakban. 60 előadóval dolgozunk együtt. Minden évben csatlakozik 5-6 új előadó a csapathoz. A programokat négy csoportba soroljuk: író-olvasó találkozók, zenés-verses rendezvények, ismeretterjesztő előadások, gyermekrendezvények. Az elvárásunk az, hogy mindegyik programtípusból valósuljon meg legalább egy a településen az adott évben.

Kínálatunkban igyekszünk figyelembe venni a korosztályi igényeket, sajnos a 20-60 év közötti korcsoportot nehezen tudjuk mozgósítani. A programok közönsége elsősorban a gyerekekből és a nyugdíjasokból kerül ki.

Vannak új típusú rendezvények is, ilyen például az egyre több kistéleplésen szervezett baba-mama klubok. Ezeknek a csoportoknak Süni-zenét és Ringató foglalkozást szervezünk több alaklommal az év folyamán.

A KSZR támogatás segítségével olyan településeken is szerveztünk programokat, ahol egyébként elenyésző a forrás a fenntartó részéről a kulturális programok szervezésére. Az előadók listájának összeállításánál fontos szempont a minőség mellett, hogy tolna megyei lakos legyen a művész.

2021-ben is a szokásos módon szervezzük a rendezvényeket. A kistélepüléseknek év elején kiküldjük az előadók listáját és ők február végéig leadják az egész éves programtervüket. A jelenlegi vírushelyzet miatt a tervezés most nem egyszerű, de terveink szerint az őszi hónapok során megvalósíthatóak lesznek ezek a rendezvények.

A KönyvtárMozi szolgáltatást 22 kistélepülési könyvtárban lehet igénybe venni Tolna megyében. 2020-ban 36 alkalommal volt vetítés a megyében, sajnos a vírushelyzet miatt ez a szolgáltatás is csak időszakosan vált megvalósíthatóvá. Terveink szerint idén növelni fogjuk a vetítések számát, ha a vírushelyzet megengedi.

Évről évre egyre több település csatlakozik az országos könyvtári programsorozatokhoz: tavasszal az Internet Fiestához, ősszel az Országos Könyvtári Napok programjaihoz. Ez utóbbihoz 2020-ban 171 programot szerveztünk, 47 településen Tolna megyében. Ez 48%-os részvételi arány a megye összes településéhez képest. Ez az arány jóval magasabb szokott lenni az elmúlt években, de a vírushelyzet miatt ebben az időszakban is sok program meghiúsult a kistélepüléseken. Idén ismét szeretnénk elérni a 85-90%-os részvételi arányt a megyében.

Idén is lesz alkotói pályázatunk alsó tagozatos diákoknak. A legjobbaknak egynapos kirándulást szervezünk a Pörbölyi Ökoturisztikai Központba.

2021. augusztusában a hagyományoknak megfelelően ismét háromnapos önismereti tréninget szervezünk a kistélepülési kollégáknak a Pörbölyi Ökoturisztikai Központban Luzsi Margó vezetésével.

Legújabb szolgáltatásunk, hogy a könyvtár kisbuszával kitelepülünk a kistélepülések rendezvényeire, ahol könyvekkel, folyóiratokkal, játékokkal népszerűsítjük a könyvtári szolgáltatásokat. Ezt a fajta marketing tevékenységet 2020-ban nem tudtuk megvalósítani a vírushelyzet miatt, viszont az idei nyáron ismét tervezzük a megvalósítását.

## **2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára**

2021-ben is rendelni fogunk öregbetűs könyveket, hangos könyveket, fejlesztő játékokat a szolgáltatóhelyek számára. Fontos szempont a szolgáltató helyek külső-belső

akadálymentesítése is. 2020-ban a szolgáltató helyek kb. fele volt akadálymentesített. A polgármesterekkel való folyamatos egyeztetés ellenére is csak lassú javulást tudunk elérni ezen a téren a megyében.

## **2.6. Szakmai képzés, továbbképzés**

Ebben az évben a vírushelyzet miatt csak 2 szakmai napot tervezünk a szokásos 4 helyszínen, 4 időpontban. Terveink szerint 2021-ben is részt veszünk regionális szakmai megbeszélésen, amelynek célja, hogy a Dél-dunántúli régióban a KSZR ellátást végző megyei könyvtárak munkatársai (Baranya, Somogy, Tolna, és Zala megye) minél több jó gyakorlatot osszanak meg egymással és megvitathassák a felmerülő problémákat is.

## **2.7. Eszközbeszerzés**

A Tolna megyei KSZR 2020-ban is tovább folytatja a kistéleplési szolgáltató helyek IKT eszközökkel való ellátását. Erre az évre tervezett eszközök: 10 db asztali számítógép könyvtárosoknak, 10 db asztali számítógép használóknak, 5 db hordozható számítógép használóknak és 12 db multifunkciós eszköz. A kistéleplési könyvtárakban fontos az egyéb technikai eszközök megléte is, így 2021-ben is vásárol a Tolna megyei KSZR fényképezőgépet, projektort, vetítővásznat, diavetítőt, laminálógépet.

A szolgáltatóhelyek bútorfejlesztése kapcsán kiemelten fontos a gyerekbútorok beszerzése. 2021-ben a tervek szerint KSZR forrásból 2 településen fog a bútorzat teljesen megújulni, valamint kisebb fejlesztések is lesznek (gyerekbútorok, számítógépasztalok, folyóiratpolcok stb.). 2021-ben is szakmailag támogatni fogjuk azon településeket, amelyek beadják a bútorpályázatukat az NKA-hoz: bútorok tervezésével, árajánlatok beszerzésével, szakmai program és javaslat megírásával. Reményeink szerint így összesen 4 kistéleplési könyvtár bútorzata fog megújulni teljesen.

## **2.8. A megyei könyvtár által a kistérségi megállapodásban vállalt további szolgáltatás**

2021-ben is szakmailag támogatni fogjuk azon településeket, amelyek beadják a bútorpályázatukat az NKA-hoz: bútorok tervezésével, árajánlatok beszerzésével, szakmai program és javaslat megírásával.

2021-ben 8 kistérségi könyvtár saját állományát beszállítjuk a megyei könyvtárba, nyilvántartásba vesszük, vonalkóddal és egységes jelzettel ellátjuk majd retrospektív feldolgozzuk a megyei közös adatbázisban. Visszaszállítás után segítünk a szakrend kialakításában.

## **3. Szolgáltató könyvtár**

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár évek óta épületgonddal küzd. Az 1961-ben átadott épületet 60.000 kötet befogadására tervezték és az akkori követelményeknek megfelelt. Az évek folyamán, mint a nagyságát, mint a helyiségek elosztását tekintve korszerűtlen lett.

A KSZR feladatokat a 2. emeleten 4 db, egyenként 12 négyzetméteres helyiségben látjuk el. Az intézmény dolgozóinak száma 31 fő, ebből 25 szakalkalmazott. Ebből 5 fő dolgozik főállásban a KSZR-ben.

A modern városok program keretében várhatóan 2022-ben új könyvtár épül, amely a KSZR feladatok elvégzéséhez is jobb körülményeket fog biztosítani.

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár hálózati, módszertani központként Tolna megye valamennyi településén működő könyvtár, könyvtári szolgáltató hely munkáját segíti: szakmai támogatást biztosít pályázatírásban és a pályázati projektek elvégzésében; szervezi a könyvtári továbbképzéseket megyei szinten; továbbra is elvégzi a megyében működő könyvtárak kötelező éves statisztikai jelentésével kapcsolatos feladatokat; elkészíti a KSZR beszámolót, munkatervet.

Intézményünk a Corvina integrált könyvtári programot használja, két adatbázist építünk, egyik a saját állomány nyilvántartása, a másik egy közös megyei adatbázis, amely a KSZR szolgáltatóhelyek állományát, a megyei könyvtár saját állományát és 6 önálló könyvtár állományát tartalmazza.

2021-ben a számítógépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel egy informatikai céget alkalmazunk.

Intézményünk 1 sofőrrel és 5 gépjárművel rendelkezik, ebből adódóan a megyei könyvtár dolgozói is vezetik az autókat.



#### **4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása**

2019-ben a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár pályázott a „Minősített Könyvtár” címre, melyet sikeresen el is nyert.

Intézményünk elkötelezett a minőségelvű működés mellett, tevékenységét a minőségmenedzsment szempontjait szem előtt tartva végzi 2021-ben is.

A rendezvényekről egységes minta alapján beszámolókat, fényképeket készítenek a szolgáltató helyeken dolgozó munkatársak, amit a kapcsolattartó kollégák számára továbbítanak.

A szolgáltató helyeken bekövetkezett változásokról az önkormányzatok feladata azonnal értesíteni a megyei könyvtárat, sajnos ez nem minden alkalommal valósul meg.

Továbbra is szorgalmazzuk a gépi kölcsönzés bevezetését minél több szolgáltatóhelyen.

Négy megyés együttműködésünknek köszönhetően összeállítottunk egy szolgáltatási alapismerteket tartalmazó szakmai kézikönyvet, amely tartalmazza az általános könyvtári ismereteket. 2019/2020-ban befejeződött ennek a dokumentumnak a szerkesztése/kiegészítése. 2021-ben feladatunk ennek bemutatása szakmai napokon és kiosztása a kistérségi könyvtárosoknak.

A szemléletváltásnak köszönhetően a tolna megyei KSZR működése is hatékonyabb lett az elmúlt évek során.

#### **5. Kommunikáció dokumentálása**

A rendezvényekről hírek jelennek meg elsősorban a helyi médiában, az írott és elektronikus sajtóban. A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár nagyobb rendezvényeinek propagálására rendszeresen sajtóhírt készít és sajtótájékoztatót szervez. Minden rendezvényről fotódokumentáció, illetve a nagyobb rendezvényekről rendszeresen videófelvétel készül, amely felkerül a megyei könyvtár honlapjára, facebook és youtube oldalára. A tavalyi évtől a vírushelyzet miatt a webes felületeken folytatott kommunikáció jelentősen növekedett. Online tartalomszolgáltatás terén nagyot léptünk előre. Jelenleg 79 videó érhető el a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár youtube oldalán.

A megjelent cikkeket, hanganyagot, fotókat, videófelvételt a helyismereti osztály rendszerezi és gyűjti.

Szekszárd, 2021. március 26.